

روح‌پایی از مذاکرات در خانه ملت

کمیته نظارت قوه قضاییه غیرقانونی است

احمد بورقانی فراهانی در نطق پیش از دستور ۸ آبان ماه ۱۳۸۰ از تشکیل کمیته‌ای در قوه قضاییه خبر داد، که تحت عنوان نظارت بر حسن اجرای سیاستهای مقام معظم رهبری و شورایی عالی امنیت ملی در رابطه با حوادث اخیر منطقه و افغانستان نام گرفته است. وی تشکیل این کمیته را اقدامی غیرقانونی خواند، که خارج از وظایف ذاتی قوه قضاییه قرار دارد. بورقانی افزود:

وظایف قوه قضاییه که در اصل ۱۵۶ قانون اساسی به دقت احصا شده است نظارت و اجرای قوانین مختلف است که به تصویب نهاد انحصاری قانونگذاری در کشور یعنی مجلس شورای اسلامی رسیده باشد.

مخبر کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی ادامه داد: تازمانی که رسماً تفویض اختیاری مطابق با اصل ۱۱۰ قانون اساسی از سوی مقام رهبری به فرد یا نهادی نشده است هرگونه ورود به این حوزه‌ها مداخله در وظایف رهبری و قوه مجریه است.

عضو فراکسیون مشارکت با تصریح به اینکه مصوبات شورای عالی امنیت ملی قانون نیست که مسؤولیت اجرا و نظارت بر حسن اجرای آن بر عهده قوه قضاییه باشد، گفت:

اصول متعدد قانون اساسی تصریح دارد که قوه قضاییه صلاحیت ورود به این حوزه را ندارد و ضروری است اگر رئیس قوه قضاییه اختیار رسمی و ویژه ای مطابق اصل ۱۱۰ قانون اساسی از مقام رهبری ندارد هرچه سریعتر این کمیته را تعطیل کند. بورقانی این اقدام را بدعتی دانست که در صورت اجرا و تعمیم آن، اصول مهم قانون اساسی از جمله اصول ۷، ۸ و ۹ را هدف تهدید قرار می‌دهد.

بورقانی با اشاره به ضرورت رعایت مصالح و امنیت ملی کشور گفت: طبیعی است که اعلام تشکیل کمیته‌ای برای نظارت بر مصوبات شورای عالی امنیت ملی، این معنا به دست خواننده و شنونده داده می‌شود که در میان مسؤولان کشور اتفاق نظر نیست.

بورقانی سخنان خود را چنین ادامه داد:

ظاهراً همه این بحثها به فعالیتهای کمیسیون ویژه مجلس و گزارش سخنگو یا مخبر آن بازمی‌گردد. کمیسیون ویژه می‌کوشد علاوه بر ایفای وظیفه خود مطابق آیین‌نامه داخلی مجلس در مقام بازوی مشورتی مسؤولان، نظرات و دیدگاههای خویش را در اختیار ایشان قرار دهد و از سیاستهای مصوب در مراجع قانونی متحداً حمایت کند. ثانیاً مصوبات کمیسیون واضح و مضبوط است و تعریف جایگاه مخبر و سخنگو تغییری در

محتوای آن ایجاد نمی‌کند.

داوود سلیمانی و غیرقانونی بودن کمیته نظارت

بنا بر گفته داوود سلیمانی نماینده تهران و عضو کمیسیون فرهنگی مجلس نیز تشکیل کمیته نظارت قوه قضاییه باید مستند به قانون اساسی و یا اذن رهبری باشد و چون هیچیک از آنها نیست بنابراین تشکیل کمیته غیرقانونی بوده و دخالت در امور سایر قوا و نقض آشکار قانون، وظایف و اختیارات ریاست جمهوری است. (۸۰/۸/۸)

انصاری راد و فراقانونی بودن کمیته نظارت

انصاری راد رئیس کمیسیون اصل ۹۰ مجلس گفت: تشکیل کمیته در حدود اختیارات قوه قضاییه نیست. قوه قضاییه از حدود قدرت قانونی خود فراتر رفته و به نظر می‌رسد نه مراعات افکار عمومی می‌شود نه نظریه حقوقدانان منظور می‌گردد. (۸۰/۸/۸)

کمیته موازی، مسئله را پیچیده می‌کند

محبی نیا عضو کمیسیون اقتصادی اظهار داشت: وزارت امور خارجه و شورایی عالی امنیت ملی بهترین جایگاه برای پیگیری مسائل مهم در رابطه با حوادث منطقه هستند و اگر سستی و انحرافی در وظایف این دو نهاد دیده شود، مسؤول برخورد با آن رئیس جمهور و مقام معظم رهبری هستند.

وی با تأکید بر ایراداتی به کار کمیسیون ویژه گفت: اما دلیل نمی‌شود که ما به جای تعامل با مجلس با ایجاد تشکیلات موازی به پیچیدگی مسائل بیفزاییم. (۸۰/۸/۸)

کمیته نظارت ضرورتی ندارد

کاظمی مخبر کمیسیون قضایی با اشاره به عدم استناد قانونی تشکیل کمیته گفت: اگر مصوبات شورای عالی امنیت ملی را هم به عنوان قانون تلقی کنیم کانال نظارت بر آن بازرسی کل کشور است.

طبق قانون اساسی، سازمان بازرسی کل کشور برای بازرسی و نظارت بر اجرای قوانین در دستگاهها و سازمانهای دولتی است که شامل شورای عالی امنیت ملی نمی‌شود. (۸۰/۸/۸)

کمیته نظارت مغایر با اصل تفکیک قواست

به گفته آرمن نایب رئیس دوم مجلس ایجاد کمیته مذکور غیرقانونی و مغایر با اصل تفکیک قوا و دخالت آشکار در قوای دیگر است، وی افزود: هفته گذشته نیز رئیس قوه قضاییه طی نامه‌ای از پذیرش تذکر قانون اساسی رئیس جمهور سر باز زده و صریحاً قانون اختیارات و وظایف رئیس جمهوری را که طی ۱۵ سال اخیر مبنای اقدامات رئیس جمهوری در عمل به وظایف قانونی خود بوده، منسوخ دانست. بی‌توجهی مکرر و نقض مستمر قانون

زیبنده رئیس قوه قضاییه نیست. (۸۰/۸/۸)

گزارش کمیسیون اصل ۹۰ و تشویش اذهان عمومی

علیزاده رئیس کل دادگستری تهران در دو نامه جداگانه به رئیس مجلس شورای اسلامی و رئیس کمیسیون اصل ۹۰ از آنان خواسته است تا نظر تفسیری شورای نگهبان را در مورد اصل ۹۰ قانون اساسی و حدودوظایف و اختیارات کمیسیون اصل ۹۰ پرسش کنند.

علیزاده این نامه ها را در جواب به گزارش کمیسیون اصل ۹۰ پیرامون عدم همکاری دستگاه قضایی با این کمیسیون برای پیگیری شکایات مردمی نوشته است.

وی در نامه خود عنوان کرده که کمیسیون حق ندارد از قضات در امر قضا و قضاوت توضیح بخواهد زیرا با استقلال قاضی منافات دارد، همچنین ریاست کمیسیون حق سؤال و جواب ندارد. علیزاده ارایه گزارشات کمیسیون اصل ۹۰ در جلسه علنی را در تشویش اذهان عمومی و مقدمه ای برای ایجاد سوءظن دانسته است.

علیزاده در نامه خود خطاب به گروهی نوشته است: در دستگاه قضایی مرسوم نیست به هر بیانیه سیاسی و یا اطلاعیه ها و گزارشهای صنفی، سیاسی و گروهی پاسخ داده شود. (۸۰/۸/۶)

سلامی عضو کمیسیون ویژه مجلس ادامه داد: ما به سراغ آمریکا نرفته ایم بلکه برای حفظ منافع ملی خود می گوئیم نباید محدودیتهای خودساخته داشته باشیم. وی با یادآوری قطع رابطه بیست ساله چین با آمریکا یادآور شد: تمام مذاکرات چین با آمریکا در بلگراد انجام می شد. ابراهیم بای سلامی خاطر نشان کرد: امام مذاکره با ذلت را نمی پذیرفت. ولی ما امروز در موضع قدرت قرار داریم.

* کمیسیون ویژه مشورتی مجلس

کمیسیون ویژه بررسی بحران های اخیر منطقه، مذاکره با همه طرفهای درگیر حوادث اخیر از جمله آمریکا را برای حفظ منافع ملی مؤثر می داند. به گفته مخبر مربوطه، در گزارش کمیسیون پیشنهاد شده که ایران از طریق مجامع بین المللی با عوامل اصلی بویژه آمریکا تبادل نظر کنند. وی مهمترین این مجامع را پیمان ۲+۶ با حضور شش کشور همسایه افغانستان و آمریکا و روسیه و پیمان ابتکار ژنو متشکل از ایران، آمریکا، آلمان، ایتالیا و گروههای افغانی نامید.

مخبر کمیسیون، اولویت نخست ایران را عدم ورود به مناقشه و حفظ آرامش در افغانستان دانست و گفت: یکی از بحث های جلسه غیر علنی در مورد تشکیل دولت فراگیر در افغانستان بود که ایران معتقد به حضور همه اقوام افغانی در حکومت آینده افغانستان است. زیرا هر دولتی که قومیت ها و مذاهب را نادیده بگیرد با ثبات نخواهد بود.

وی در پاسخ به این پرسش که آیا مذاکره با آمریکا در شرایط فعلی از موضع ضعف نخواهد بود، گفت: نتیجه کار کارشناسی کمیسیون این بود که حفظ امنیت کشور در گرو گفت و گو با همه عوامل اصلی از جمله آمریکا است. وی با اشاره به اهمیت استراتژیک ایران در منطقه افزود: اروپاییها و آمریکاییها به ایران نیازمندند زیرا ایران نقش ممتازی در حفظ امنیت منطقه دارد.

سلامی عضو کمیسیون ویژه مجلس ادامه داد: ما به سراغ آمریکا نرفته

ایم بلکه برای حفظ منافع ملی خود می گوئیم نباید محدودیتهای خودساخته داشته باشیم. وی با یادآوری قطع رابطه بیست ساله چین با آمریکا یادآور شد: تمام مذاکرات چین با آمریکا در بلگراد انجام می شد. ابراهیم بای سلامی خاطر نشان کرد: امام مذاکره با ذلت را نمی پذیرفت. ولی ما امروز در موضع قدرت قرار داریم.

مخبر کمیسیون ویژه در مورد افزایش سطح تماس ایران با آمریکا گفت: هفته گذشته نماینده ایران در سازمان ملل به واشنگتن رفت و با تعدادی از نمایندگان کنگره و سناتورهای این کشور دیدار کرد. آنها نیز درخواست کرده بودند با تعدادی از نمایندگان مجلس ایران دیدار کنند. (۸۰/۸/۶)

به دنبال این اظهار نظر، اختلافاتی در کمیسیون ویژه بروز کرد و چهار نفر از روحانیونی که بیشتر به مواضع روحانیون مبارز نزدیکند در این زمینه واکنش نشان دادند.

قدرت علیخانی در روز ۸۰/۸/۷ متن دست نوشته ای را برای خبرنگاران قرائت کرد و اشاره نمود که سیدهادی خامنه ای، محتشمی و مجید انصاری نیز این متن را قبول دارند.

علیخانی در مورد نظر کارشناسی کمیسیون گفت: ما وارد نظر کارشناسی نمی شویم، مدل حکومتی ما این است. «می خواهید بخواهید نمی خواهید نخواهید» کمیسیون نظر کارشناسی نداشته و اگر کسی می گوید چنین مصوبه ای بوده، آن را ثابت کند.

این در حالی بود که ابراهیم بای سلامی روز بعد (۸۰/۸/۸) اظهارات وی را مغایر با تصمیمات کمیسیون دانسته و گفت: طبق اسناد و نوار موجود در کمیسیون آنچه اعلام شد جمع آوری نظرات کارشناسی کمیسیون بود. مخبر کمیسیون ویژه ادامه داد: این نظر کارشناسی در کمیسیون به رأی گذاشته شد و به جز آقای محتشمی و یک نفر از اعضا که در کمیسیون حضور نداشتند اکثریت قریب به اتفاق موافق آن بودند.

قانون اساسی شفاف است، تفسیر شورای نگهبان در موارد ابهام است

محمدرضا خاتمی نایب رئیس مجلس شورای اسلامی ضمن حمایت از برگزاری همه پرسی گفت: اگر عده ای بخواهند کار را به بن بست بکشانند و در برابر قانون بایستند، ملت باید تصمیم نهایی را بگیرد. خاتمی در جمع خبرنگاران پارلمانی گفت: از نظر من اصولی از قانون اساسی که مورد اختلاف است (چه در مورد اختیارات رئیس جمهوری و چه اختیارات قوه قضاییه) آنقدر روشن است که نشان می دهد کسانی که اعتراض می کنند به دلیل اعتراض سیاسی است و اهداف سیاسی را دنبال می کنند.

رضا خاتمی با اشاره به تفسیر شورای نگهبان از اصل ۱۱۳ قانون اساسی در سال ۵۹ پرسید: چرا این تفسیر اکنون نادیده گرفته می شود؟

خاتمی در رابطه با قانون استقلال قاضی گفت: اگر واقعاً قضات استقلال داشتند ما شاهد صدور این احکام نبودیم و برای ما تردیدی نیست که در بعضی موارد اراده سیاسی حاکم است نه استقلال قاضی. وی با اشاره به وظیفه شورای نگهبان برای تفسیر قانون اساسی گفت: تفسیر در جایی است که ابهام وجود داشته باشد و اگر ابهام نباشد تفسیر معنایی ندارد.

وی با طرح این سؤال که چه کسی تشخیص می دهد که موضوع مهم و

مبهم چیست؟ ادامه داد: قانون اساسی به صراحت مشخص کرده که اگر دوسوم نمایندگان تصویب کنند موضوع می‌تواند به‌ر فراندوم مردمی گذاشته شود.

خاتمی مقاومت در برابر قوانین را موجب زیر سؤال رفتن ماهیت نظام در افکار عمومی دانست و گفت: این نوع برخوردها با قانون به معنای تعطیل کردن جمهوریت نظام است که در نهایت از اسلامیت آن نیز چیزی باقی نخواهد ماند. (۸۰/۷/۲۹)

گفتنی است، به دنبال تذکر قانون اساسی رییس جمهور به قوه قضاییه که هفته پیش به صورت علنی انجام شد و علت آن احضار و محاکمه نمایندگان مجلس علیرغم اصل مصونیت آنان بود، رئیس قوه قضاییه در مقابل این تذکر واکنش نشان داده و اختیار قانونی رییس جمهور در تذکر قانون اساسی را مورد ابهام قرار داده و خواستار تفسیر شورای نگهبان در این باره گردید.

این پاسخ از منظر برخی سیاستمداران و نمایندگان مجلس بن بست موجود در نظام اجرایی و حقوقی را یادآور می‌شد و لذا برای حل این معضل پیشنهاد مراجعه به آراء عمومی و همه پرسی را مطرح نمودند. ولی رییس جمهور در نامه بعدی خود به رییس قوه قضاییه خاطر نشان ساخت که اولاً قانون اساسی فصل الخطاب است و جایگاه و امنیت همه مسؤولین از آن نتیجه می‌شود. ثانیاً قانون صراحت دارد که رییس جمهور شخص دوم و پاسدار و مجری قانون اساسی است. ثالثاً در مواردی که قانون شفافیت و صراحت دارد نه نیازی به فراندوم است نه نیازی به تفسیر شورای نگهبان و نه هیچ مقام دیگر. ضمن آنکه تذکر رییس جمهور مورد حمایت بسیاری از شخصیت های سیاسی و حقوقدان ها و نمایندگان مجلس واقع شد. رییس مجلس کروی بی نیز در سخنان روز ۸۰/۷/۲۹ به ضرورت تذکر قانون اساسی از سوی رییس جمهوری اشاره کرد و گفت: رییس جمهور بر اساس قانون اساسی قسم یاد کرده تا پاسدار قانون اساسی باشد و بحث اینکه رییس جمهور سید محمد خاتمی باشد یا فرد دیگری نیست بلکه هر فردی که باشد می‌بایست به این وظیفه خود عمل کند.

کروبی با استناد به اصلی از قانون اساسی که رییس جمهور نفر دوم نظام محسوب می‌شود، تصریح کرد: مقام ریاست جمهوری جایگاه ویژه‌ای در قانون اساسی دارد.

استقلال قوا در چارچوب قانون اساسی

قوامی رییس کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس در رابطه با تذکر قانون اساسی رییس جمهور و تأکید بر آن در نطق خود به سوگند رییس جمهور برای پاسداری از قانون طبق اصل ۱۲۱ و همچنین اصل ۱۱۳ قانون اساسی اشاره کرد که به موجب آن رییس جمهور عالی ترین مقام رسمی کشور است.

همچنین با استناد به اصل ۵۹ قانون اساسی خواهان طرحی برای اجرای این اصل در جهت همه پرسی و مراجعه به آراء عمومی در حل مسائل بسیار مهم سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی شد.

قوامی در خصوص استقلال قوه قضاییه بر اساس اصل ۱۵۶ قانون اساسی گفت: استقلال در چارچوب قانون است. نظارت قوه قضاییه بر حسن اجرای قوانین نیز در مورد قوانین عادی در محاکم است. وی یادآور شد در اصل

۱۷۴ در خصوص نظارت سازمان بازرسی کل کشور، منظور نظارت بر حسن اجرای قوانین است، لذا در ذیل آن آمده است حدود اختیارات را قانون تعیین می‌کند.

تحقیق و تفحص در مورد شخصیتها

داود سلیمانی رییس کمیته سیاسی فراکسیون دوم خرداد از تصمیمات این کمیته خبر داد و گفت: مقرر شده است مصوبات کمیته سیاسی که به صورت بیانیه منتشر شوند در رابطه دفاع از مصونیت نمایندگان به مجمع عمومی فراکسیون ارسال گردد. در صورتی که با نمایندگان مجلس برخورد شود به نحوی که آنها را زندان ببرند یا برخوردهای نسنجیده‌ای انجام بدهند مجلس در جلسه فوق العاده‌ای که فراکسیون دوم خرداد برگزار می‌کند، با این قضیه برخورد کرده و تصمیم های اصولی و قاطعانه تری بگیرد. این تصمیم گیری‌ها می‌تواند از نوع تحقیق و تفحص در مورد برخی از شخصیتها یا موارد مشابه آن باشد. شخصیتهایی که مسؤلیت اجرای قانون را دارند ولی به وظایف خود عمل نمی‌کنند. (۸۰/۸/۲)

کاهش توان کارشناسی وزارت نفت

میدری در پاسخ به این سؤال که برای درمان دردمزمن اعتیاد به درآمد نفت و دستیابی به یک استراتژی کاملاً ملی نفتی چه پیشنهادی دارید، گفت: تا زمانی که نظام شایسته‌سالاری در وزارت نفت برقرار نگردد و مدیرانی که در وزارت نفت هستند از صلاحیت لازم برخوردار نباشند، امکان تدوین استراتژی ملی در وزارت نفت نیست.

او افزود: به دلیل انتقال مدیرانی از سایر بخش ها به وزارت نفت توان کارشناسی آن کاملاً ضربه خورده است.

عدم تشخیص جایگاه واقعی کشور

دکتر سبحانی نماینده مردم دامغان و عضو کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات، مهمترین مشکل جامعه را عدم شناخت نخبگان از جایگاه کشور در طیف توسعه یافتگی می‌داند.

وی توضیح داد: اگر توسعه یافتگی یک طیف باشد که بین صفر و یک تعریف شود، به نحوی که حرکت به سمت یک خروج تدریجی از توسعه نیافتگی و رفتن به سمت توسعه تلقی گردد، بزرگترین مشکل وجود دیدگاههای مرتجعانه و یابیش‌از‌انگای است که اولی خواهان به عقب بردن زمان و دومی خواهان زایمان زودرس ایده‌آلها و آرمانهای خود است اما هر دو در یک نکته مشترکند و آن عدم تشخیص جایگاه واقعی کشور در برهه‌ای است که در آن هستیم (برروی طیف توسعه یافتگی).

این در جای خود منشأ تعارضات است. لذا ما در سیاست برخلاف نظر علمای سیاست به جای حرکت از تضاد و تعارض به سوی هماهنگی، از همگونگی به سمت تعارض حرکت می‌کنیم.

دکتر سبحانی در تعریف توسعه خاطر نشان کرد: توسعه یک کل غیر قابل تجزیه است که در تعامل متقابل مسائلش با هم شکل می‌گیرد و تدریجی و کند و بطئی است.

مانند میوه‌ای که در گذر زمان باید برسد. همه اجزاء این میوه متأثر از شرایط زمان و مکان است.

رقابت سالم سیاسی برای حل چالش اصلی

فاطمه راکی نایب رئیس دوم کمیسیون فرهنگی مهمترین چالش داخلی بعد از انقلاب را وجود دو دیدگاه محافظه کارانه و اصلاح طلبانه ذکر کرد. وی گفت: مهمترین معضل ما بعد از پیروزی انقلاب تاکنون ساختار دوگانه فکری حاکم بر امور کشور است که متأسفانه به علت فقدان حزب و برخورد سیاسی مدنی، طرفداران این دو تفکر از سالها پیش تا به حال تمام رشته های خود را پنبه می کنند و به جای اشاعه تفکر خود با روشهای صحیح و جذب آراء عمومی، دائماً یکدیگر را تخطئه می کنند و یک رقابت سیاسی سالم در کشور وجود ندارد. تا این مشکل حل نشود، معضلات به حوزه های دیگر سرایت می کند.

از نظر راکی مسائل حادی در عرصه فرهنگ به مانند قاچاق مواد مخدر، اعتیاد، مشکلات اخلاقی و دختران فراری و از این قبیل وجود دارد که به نظر می رسد زائیده برخوردهای فکری ذکر شده است. متأسفانه مشکلات مربوط به این تفکر دوگانه در زمینه های فرهنگی خود را به بدترین شکل نشان می دهد.

از طرف دیگر دنیای استکبار و دنیایی که با ارزشهای دینی در ستیز است به منظور ایزوله و بی هویت کردن جوانان تلاش می کند و بطور سنجیده روی جوانان ما کاری کند تا فکر سیاسی را از آنها بگیرد و آنها را به روزمرگی بیندازد. مسؤولین فرهنگی و ارگانهای فرهنگی نیز بخاطر دیدگاه دوگانه، کار اساسی و ریشه ای نمی توانند انجام بدهند، لذا ماهیچ کار بنیادی و سمت و سو دار و هدفمندی را در ارتباط با جوانان مان انجام نداده ایم. ما جوانان خوبی داریم که با وجود تشنگی فرهنگی و فکری در جامعه دچار نابسامانیهای بیشتر از این نشده اند. تا زمانی که خودخواهانه و بدون هدف و سهل انگارانه مسائل فرهنگی و سیاسی مان را ضابطه مند نکنیم، بی گمان منتظر مشکلات بیشتری در این زمینه باید باشیم.

راکی خاطر نشان کرد: تهاجم فرهنگی از درون خود ما راه پیدای کند، کسانی هستند که نگرش مادی دارند و معتقدند امکان یکی بودن دین با سیاست وجود ندارد و قصد تسخیر دنیا را دارند. از طرف دیگر باید ما زمینه ای ایجاد کنیم تا جلوی تبلیغات غیرارزشی و تخدیر کننده جوانان و کشاندن آنها به سمت زندگی مصرفی و عروسکی گرفته شود، اما چون هرکاری می شود در جهت تضعیف و تخریب دیگران است نهایتاً ته کاسه چیزی نمی ماند که جوان از آن الگو بگیرد و هویت خود را بشناسد.

راکی در جمع بندی دو دیدگاه به نقل از شهید مطهری افزود، دو دیدگاه وجود دارد:

یک دیدگاه، دیدگاه متحجرانه است و یکی تفکر اصلاح طلبانه که ریشه در تفکر حضرت امام (ره) و شهید مطهری و دکتر شریعتی دارد. البته دیدگاه متحجرانه وقتی کلی صحبت می کند خود را مدافع آراء انقلاب و تفکر امام (ره) جلوه می دهد.

راکی گفت: گاهی اعتقاد واقعی نیست و گاهی برخی روی موج سوار می شوند و برای گرفتن پست و سمتی، خودشان را به جناحی وصل می کنند و یا فرصت طلبانی برای مطرح کردن خودشان، دست به دست هم می دهند که ما تخریبی عمل کنیم و زیانانش به کشور برسد.

تقویت مرکز مطالعات استراتژیک

نمازی نماینده لتجان در ریشه یابی وقایع اخیر شهرها که بعد از بازی فوتبال رخ داده است، گفت: مردم مطالباتی دارند که چه خوب است ما به موقع به این انتظارات توجه کنیم و با توجه به امکانات موجود کشور در پاسخگویی به این مطالبات تلاش نماییم. البته تنگناهایی وجود دارد چه خوب است که مواجع با مردم در میان گذاشته شود. مطمئناً مردمی که ۸ سال جنگ را با موفقیت پشت سر گذاشته و در مشکلات همراه با نظام و دولت بوده اند دلایل قانع کننده را هم خواهند پذیرفت.

عضو کمیسیون آموزش و تحقیقات افزود: برخی از رفتارهای مردم حکایت از آن دارد که از توضیحات ما قانع نیستند و لذا به گونه ای دیگر عکس العمل نشان می دهند. نمازی به نقش صدا و سیما در تشکیل میزگرد با شرکت احزاب رسمی و قانونی و تشکل ها و جناحها و طرح مسائل اساسی، تأکید کرد و گفت: پس از طرح مسائل، نظرات در مرکز مطالعات استراتژیک جمع بندی گردد. سپس نظریات به اثبات رسیده خارج از کشور، در این مرکز بومی شده و با در نظر گرفتن جمع بندیهای فوق، در اختیار دولت و مجلس برای تهیه طرحها و لوایح قرار گیرد.

نمازی در پایان تأکید کرد بر خورد خشونت آمیز راه حل این گونه معضلات اجتماعی نخواهد بود و بهترین راه رسیدن به نقاط مشترک است. مردم وفادار و خوبان مواظب باشند از افراط و تفریط پرهیز نموده راه اعتدال را در بیان نظرات خویش در پیش گیرند.

جمهوریت ها و اسلامیت های متفاوت در بین مسؤولان

به گفته حجت الاسلام ذاکری نماینده قوجان مهمترین معضل جمهوری اسلامی از اوایل انقلاب تاکنون عدم تفاهم گردانندگان و افراد مؤثر نظام در مسئله مربوط به جمهوریت و اسلامیت نظام است.

وی گفت: برداشت همه افرادی که در اداره کشور مؤثر هستند از جمهوریت یکسان نیست که اینک در بسیاری از مسائل حکومتی از جنبه اسلامی بودنش اختلاف نظرهایی قبل از انقلاب بوده و هنوز هم وجود دارد. عضو کمیسیون فرهنگی افزود:

مهمترین مسئله قبل از انقلاب حتی در بین علمای حوزه، این بود که آیا اسلام دارای سیستم حکومتی هست یا خیر. بر همین مبنا عده ای معتقد بودند که با رژیم طاغوت باید مبارزه کنند. کسانی هم که با رژیم طاغوت مبارزه نمی کردند ادعاشان این بود که اساساً در دوران غیبت امام زمان (عج) مسئله ای به نام حکومت اسلامی نداریم.

ذاکری افزود: به هر حال بعد از تحقق جمهوری اسلامی متأسفانه تا امروز در بسیاری از مسائل سیاسی، مالی، قضایی و حکومتی اختلافات شدیدی وجود داشته است و بخش عمده ای از مشاجرات بین شخصیت های رده بالای نظام به همین گونه مسائل برمی گردد که فهم و برداشتشان از پارهای مسائل از منظر دین یکسان نیست.

ذاکری گفت: بهترین راه حل برای کمتر شدن اختلافات در خود قانون اساسی که عامل توازن و فصل الخطاب باید تلقی شود، مشخص شده است، همچنین نظراتی که شورای نگهبان اعلام خواهد کرد و پیرامون موضوعات قانونی است. ولی مسائل فکری به صرف بیان برداشتی از سوی شورای

نگهبان هم در بسیاری موارد قانع کننده نیست. درست است که بنای اجراء، نظرات آنهاست اما باید راهکارهای اقناعی پیدا کرد که دیگران هم آن نظرات را بپذیرند.

حجت الاسلام ذاکری یکی از راه‌های کاهش اختلافات را در بحث‌های طلبگی و مذاکره و مناظره افراد مخالف هم، دانسته و گفت: تریبونهای یکطرفه را تبدیل به دوطرفه کردن و مسائل را به قضاوت افکار عمومی گذاشتن یک راه حل است. مثلاً آقای مصباح یزدی که در حال حاضر نظریه پرداز بسیاری مسائل شده و خیلی‌ها هم آن نظرات را قبول ندارند، تا کی باید به صورت مبهم و کلی و از تریبونهای خاصی به صورت یک طرفه مطرح شود؟ بایستی این نوع مسائل به بحث و مناظره گذاشته شود و در جهت کم کردن اختلافات فکری تلاش کنیم و قضاوت افکار عمومی رافع مشکلات باشد.

استقلال و تقویت کانون و کلا در طرح اصلاحی

اصلاح ماده ۱۸۷ برنامه سوم توسعه در دستور کار جلسه علنی ۲۹ مهرماه قرار گرفت و دو فوریت آن به رای گذاشته شد و به تصویب رسید. اما بواسطه مخدوش شدن رای گیری و بررسی طرح به جلسه علنی بعد موکول شد و عده‌ای از نمایندگان نیز خواستار تبدیل قید دو فوریت طرح اصلاح ماده ۱۸۷ به یک فوریت آن شدند. در جلسه علنی روز دوم آبان ماه با اعتراض تعدادی از نمایندگان به مخدوش بودن آرای سلب یک فوریت از طرح مذکور جو مجلس برای دفاعی ناآرام شد. رئیس مجلس آقای کروبی نیز گفت: شما مجلس را سپاس بگردید که نتیجه اش همین می شود کمتر سیاسی کنید تا این اتفاق ها نیفتد.

لازم به ذکر است نامه ای به تاریخ ۱۹، ۷، ۸۰ از سوی سید محمدحسن مرعشی معاون قضایی رئیس قوه قضاییه برای گروهی ارسال شد که طی آن خواستار جلوگیری از طرح اصلاح ماده ۱۸۷ قانون برنامه سوم توسعه در مجلس گردید. در این نامه قید شده است به موجب ماده مذکور قوه قضاییه مکلف شده به منظور دسترسی عموم مردم به امور حقوقی و ایجاد اشتغال برای فارغ التحصیلان، تسهیلات لازم را فراهم نماید. همچنین در این نامه قید شده که کانون و کلا هر یک هم عمر چهل ساله اش توانسته است مشکلات حقوقی جامعه را حل کند.

در ماده ۱۸۷ قید شده بود که دولت برای تأسیس مؤسسات مشاوره حقوقی صلاحیت فارغ التحصیلان رشته حقوق را بررسی کند تا آنها بتوانند دفاتر مشاوره حقوقی تأسیس کرده و به عنوان وکیل در محاکمه حاضر شوند. به گفته گلپاز، در زمان مجلس پنجم کمیسیون قضاییه به لحاظ نظر بعضی دوستان، ماهیت ماده‌موعی شد و اجرای آن به قوه قضاییه واگذار گردید.

وی ادامه داد، در کمیسیون تلفیق نیز تلاش کردیم تا ماده ۱۸۷ به صورت اولیه به دولت اراهه شود ولی به لحاظ اقلیت بودن، موفق به جلوگیری از این خطای قانون گذاری نشدیم و از نظر مسائل سیاسی سخن ما به جایی نرسید.

گلپاز گفت: مجلس در سال گذشته برای اجرای این ماده قانون بودجه‌ای اختصاص نداد ولی اکنون مشخص نیست که دستگاه قضایی از کجا پول آورده که ساختمانی تهیه و هیأت اجرایی تشکیل داده و در حال اخذ مدارک

فارغ التحصیلان رشته حقوق است.

گلپاز افزود: قوه قضاییه علاوه بر فارغ التحصیلان رشته حقوق، طلاب علوم دینی و لیسانس‌های فقه با گرایش حقوق را نیز اضافه کرده و از ماده ۱۸۷ عدول نموده است وی این را یک فاجعه قانونگذاری عنوان کرد.

نماینده طالقان ضمن اشاره به جایگاه مستقل کانون و کلا گفت: نماینده ویژه سازمان ملل نسبت به سپردن امر و کالت به حکومت، به ما اعتراض کرده است. نوبخت دیگر نماینده موافق با اصلاح طرح گفت: ماده ۱۸۷ نه تنها باعث نادیده گرفتن جایگاه یک نهاد قانونی و مدنی مثل کانون و کلا شده بلکه سبب مخدوش شدن جایگاه جمهوری اسلامی در عرصه های بین المللی نیز شده است.

نماینده رشت افزود: اصولاً جایگاه و کلا در سیستم قضایی ما نادیده گرفته می شود و با اشاره به حذف دادسراها از سیستم قضایی گفت: با مخدوش کردن جایگاه و کالت یکبار دیگر اشتباه بزرگی مرتکب نشویم.

مزروعی نماینده اصفهان به عنوان موافق، اجرای ماده ۱۸۷ را تضعیف یکی از نهادهای مدنی به شمار آورد که باعث می شود امر و کالت زیر چتر حاکمیت برود و دفاع از مردم نیز حکومتی شود.

قربانی نماینده قاننات نیز ضمن انتقاد از رئیس قوه قضاییه در مورد تعلل در اجرای این ماده قانونی، به عنوان مخالف دو فوریت سخن گفت. وی هزینه اجرای این ماده را از محل ۲۶ میلیارد تومان اعتبار قوه قضاییه در برنامه سوم ذکر نمود. (۸۰/۷/۲۹)

در جلسه علنی ۱ آبانماه برخی نمایندگان خواستار تبدیل قید دو فوریت به یک فوریت طرح شدند.

مجیدانصاری به عنوان موافق پیشنهاد، با اشاره به گران بودن تعرفه و کالت و عدم دسترسی مردم شهرهای مختلف به وکیل گفت: تاکنون از سوی کانون و کلا برای حل این مشکل قدمی برداشته نشده است. انصاری ضمن موافقت با اصلاح ماده ۱۸۷ گفت: اختیار تعیین وکیل از سوی قوه قضاییه استقلال کانون و کلا را مخدوش می کند.

وی برای تسریع و تسهیل در تصمیم گیری پیشنهاد نمود هیأتی مرکب از نمایندگان مجلس، رئیس جمهور و کانون و کلا بر امر و کالت و تعرفه آن نظارت داشته باشند. عضو کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات افزود: در صحبتی که با وزیر دادگستری داشته، قوه قضاییه برای تعدیل موضوع اعلام آمادگی کرده است.

امینی عضو کمیسیون قضایی نیز فلسفه دو فوریتی شدن طرح را نحوه اجرای آئین نامه اجرایی این قانون توسط قوه قضاییه دانست. زیرا قوه قضاییه اقدام به انتشار آگهی برای ارائه مجوز تأسیس مؤسسات مشاوره کرده که در صورت اینکار مشکلاتی به وجود می آید.

وی افزود: کسانی که می خواهند از قوه قضاییه مجوز و کالت بگیرند بعد از چندسال نیاز به تجدید پروانه دارند و لذا آنها نمی توانند از استقلال کافی برای دفاع از موکلین خود برخوردار باشند.

عضو کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس در اظهار نظر دیگری گفت: ایجاد نهادهای موازی برای انجام کارهایی که از طریق نهادهای مدنی انجام می شود تجربه خوبی در ایران و هیچ کجای دنیا نداشته است.

شوشتری وزیر دادگستری درخصوص طرح گفت: در ایران هیچ تناسبی بین تعداد وکلا و جمعیت وجود ندارد و حق الوکاله آنقدر زیاد است که مردم توان اختیار وکیل ندارند.

وی گفت: اگر کانون وکلا بخواهد وکیل انتخاب کند حالت انحصاری باقی می ماند.

در پایان جلسه، رأی گیری برای سلب فوریت طرح انجام شد که به تصویب نرسید. اما از نمایندگان در نحوه رأی گیری ابراز تردید کردند که سرانجام در جلسه ۲۰ آبانماه اعتراض مزروعی و گلباز نسبت به رویه رأی گیری با قیام و قعود، به جایی نرسید و آقای کروی تصویب سلب یک فوریت را اعلام کرد. لازم به ذکر است رئیس قوه قضائیه با تأکید بر اجرای این ماده آن را در راستای توسعه فرهنگ قضایی در کشور توصیه نمود که برای رفع نیازهای خدماتی مردم در زمینه های مشاوره حقوقی و قضایی و امور کارشناسی اقدامی مؤثر است، و این لایحه بستری مناسب برای اشتغال فارغ التحصیلان می باشد.

شاهروزی این ادعا را که استقلال وکیل زیر سؤال می رود را رد نموده است. (آفتاب یزد ۸۰/۷/۱۲)

قوامی در یک اظهار نظر گفت: اگر قوه قضائیه کانونهای مشاوره حقوقی را تشکیل بدهد آن هم با آن دامنه وسیع از دارندگان لیسانس حقوق و گرایشهای الهیات و تفسیر و فقه و حدیث و حتی روحانیون، کار تخصصی را از بین می برد.

قوامی پیشنهاد اصلاح قانون کانون وکلا را مطرح نمود که آن را به حالت انبساطی برگرداند و حالت انحصار برداشته شود دیگر لزومی به تشکیل یک کانون موازی نباشد و ماده ۱۸۷ حذف شود.

ابراهیم امینی نیز در راهرو مجلس به خبرنگاران پارلمانی پیرامون طرح مذکور گفت: تصمیم هیأت مشترک مجلس و قوه قضائیه بر این بود که اگر اجرای این ماده از سوی قوه قضائیه به تعویق بیفتد طرح نیز مسکوت گذاشته شود و کار کارشناسی بیشتری بر روی آن صورت بگیرد. به گفته وی آقای مروی معاون رئیس قوه قضائیه نیز بر حالت بینابینی تأکید داشته است.

نیاز به اقتدار در برنامه ریزی

طاهری نجف آبادی در نطق پیش از دستور جلسه علنی ۲۰۲۹ پیرامون سازمان مدیریت و برنامه ریزی مطالبی را مطرح نمود.

وی گفت: به جای آنکه استراتژیها و سیاستها از سوی سازمان مدیریت به سمت دستگاههای اجرایی سیر کند، این موضوع خصوصاً در بیست ساله اخیر اغلب بالعکس بوده و متأسفانه غالباً سلیقه ای و غیر کارشناسانه عمل گردیده است.

رئیس کمیسیون انرژی مجلس با ذکر این نکته که چه کسی پاسخگوی کارخانه های متوقف نساجی - کارخانه های بزرگ بی هدف و بی مصرف سیمان - کارخانجات فرش ماشینی بی حساب و سوله های خالی باوامهای دریافت شده و قراردادهای کلان، بدون توجه به امکانات و توان داخلی و مقروض نمودن کشور است، به عدم وجود سازمانی مقتدر در رأس مدیریت و برنامه ریزی کشور اشاره کرد.

وی در پایان ابراز امیدواری کرد که سفر رهبری نظام در شهر فقیه پرور و

شهیدپرور نجف آباد، در رفع معضلات بیکاری و خشکسالی و فقر و بهبود امنیت و رفع مشکلات سیاسی منطقه از جمله رفع حصر و حبس مؤثر واقع گردد.

ریشه وقایع اخیر را باید در داخل جستجو کرد

میثم سعیدی در نطق پیش از دستور جلسه علنی ۸۰،۸،۸ به ریشه یابی وقایع اخیر شهرها از نظر امنیت ملی پرداخت.

وی که اصلاحات را نه یک بحث صرفاً فلسفی و نظری بلکه ضرورت امنیت ملی مطرح نمود، گفت: یکطرفه رفتن و به نظر دیگران توجه نکردن دقیقاً در تقابل و تعارض با عناصر راهبردی اصلاحات است.

عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس خاطر نشان کرد: از اینکه اتفاقات اخیر را نباید صرفاً با عینک سیاسی دید تردیدی نیست، اما نمی توان به ریشه های سیاسی آن بی توجه بود.

از دیدگاه وی ریشه های اصلی ماجراها را باید در داخل جستجو کرد.

سعیدی در توضیح ادامه داد:

هنگامی که استحصال خشن و بی رویه از مفاهیم و ارزشهای دینی می کنیم، هنگامی که مشارکت شهروندان را در چارچوب قانون بر نمی داریم، هنگامی که مطبوعات و روزنامه نگاران خود را بیگانه می پنداریم، هنگامی که مخالفین قانونی خود را برانداز می خوانیم، هنگامی که میزان را رأی ملت نمی دانیم، هنگامی که نهادهای غیرسیاسی را سیاسی می کنیم و دغدغه های نسل جوان را نمی شناسیم و قضاوت ما ماهیت سیاسی به خود می گیرد، هنگامی که در زندگی خصوصی مردم دخالت های ناروایی کنیم، هنگامی که شادمانی مردم را دیر به رسمیت می شناسیم، هنگامی که رسانه ملی خود را رسانه یک جناح خاص می کنیم، هنگامی که نه تنها تخطئه بلکه انتقاد را موهبت الهی نمی دانیم، هنگامی که به منتخبان ملت احترام نمی گذاریم، هنگامی که عدالت در پاسخگویی و شفافیت را نمی خواهیم و هنگامی که گروههای مرجع را زخمی می کنیم، هنگامی که بیگانه می بینیم و همه عوامل مؤثر در این کشور را بیرون می بینیم، هنگامی که برای تک تک آنها جایگاه تعیین نمی کنیم، هنگامی که بیاید بجای اتخاذ سیاست و تعمیم دهیم.

سعیدی در پایان نطق خود گفت: باید در این زمینه ها تجدید نظر کرد و باید بیاید بجای اتخاذ سیاست و تعمیم دهیم.

پاورقی

* مصوبات شور

نظارت بر حسن اجرا

* پاورقی سخنان بورقانی:

اصل هفتم (شوراها) اصل هشتم (امر به معروف و نهی از منکر وظیفه ای است همگانی) اصل نهم (آزادی، استقلال و وحدت و تمامیت ارضی کشور از یکدیگر تفکیک ناپذیرند.)